

Om den engelske 6-tommers feltkanon 1914-1940

Indledning

Six-inch Guns, 1916.

Tegnet af [Fortunino Matania 2](#)).

I efterskriften til min artikel QF 4.7-in Field Gun omtales en anden pjece, der - ligeledes med en fortid som skibsartilleri - blev indsat som tungt artilleri under Første Verdenskrig, nemlig *BL 6-in Field Gun Mk 7*.

BL 6-in Field Gun Mk 7 [1](#)

Mk 7-udgaven blev sendt til Frankrig i begyndelsen af 1915, bl.a. med 60th Siege Battery, Royal Garrison Artillery.

Lavetten blev, muligvis med urette, tilskrevet kommandør Percy Scott, hvis indsats under Boerkrigen sikrede det engelske artilleri mobilt, tungt feltartilleri. Under alle omstændigheder mindede lavetten om de improviserede typer, der blev anvendt i Sydafrika.

Det viste sig dog hurtigt, at kanonens rækkevidde ikke var lang nok, idet lavetten begrænsede muligheden for at elevare kanonen tilstrækkeligt.

I april 1916 blev det derfor besluttet at konstruere en ny lavet (*Carriage, travelling, BL 6-in Mk II*), som tillod mindst 30° elevation (mod de 22° , som den første udgave tillod), foruden en række andre forbedringer.

I 1917 tilgik kanoner af den nye model de tunge batterier i Frankrig.

Man var dog stadig hæmmet af kanonens vægt - 26 tons - og der blev sideløbende med udviklingen af den

nye lavet, igangsat forsøg med en lettere udgave.

Den 25. maj 1916 blev der afholdt et møde i London, hvor det besluttedes at kombinere lavetten fra en 8" haubits (Mk VI) med en forbedret udgave af kanonrøret. Efter den første prøveskydning 17. oktober 1916 blev det besluttet straks at påbegynde produktion af denne nye type.

De to billeder stammer Imperial War Museums omfattende billedsamling; jeg har købt mine på et postkortmarked.

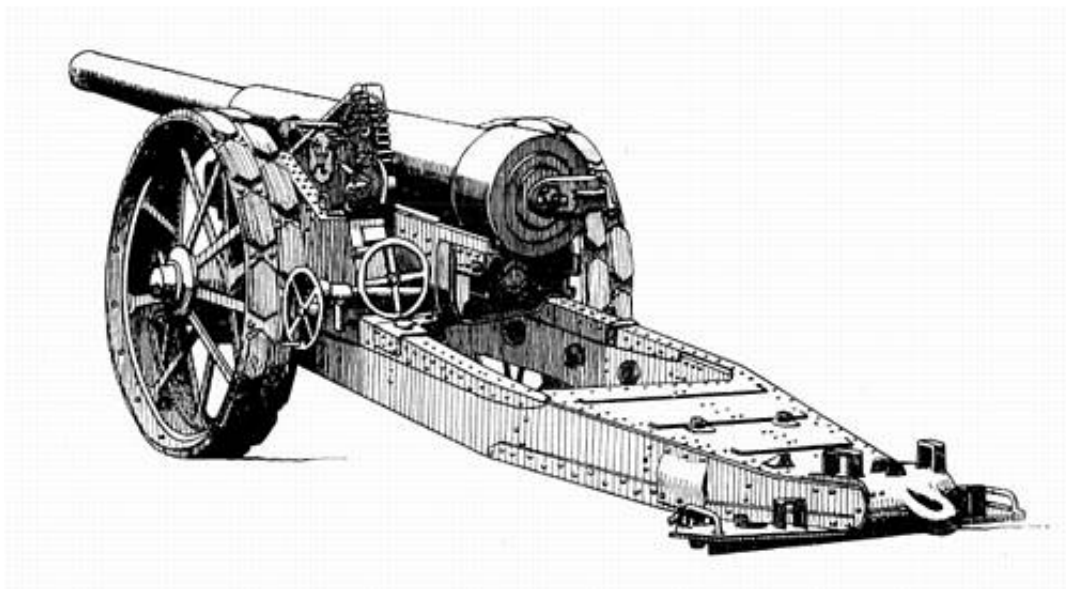
A British heavy gun in action, ca. 1916.

Et postkort i serien *Official War Photographs (Series 1, No. 4)*, som avisen *Daily Mail* udgav under Første Verdenskrig.

Teksten på bagsiden af kortet lyder:

The heavy gun on the British Western front seen in action is a unit in the tremendous siege which we are making - "not on a place, but on the German Army."

Man får her et indtryk af kanonbesætningens funktioner, inkl. tempering af granater og klargøring af ladninger; hylstrene yderst til venstre i billedet indeholder ladningsposer.

BL 6-in Field Gun Mk 19

6" kanon, Mk 19. Fra Kilde 3.

Den nye model afløste gradvist, men ikke helt, Mk 7-udgaven.

Ved krigens slutning var således 44 stk. Mk 7 og 108 stk. Mk 19 ved de tunge batterier i Frankrig.

Data	Pjecens vægt	Skudvidde	Granatens vægt
BL 6-in Field Gun Mk 7	26 tons	12,3 km	100 kg
BL 6-in Field Gun Mk 19	10 tons	16,9 km	50 kg

Kanontraktorer

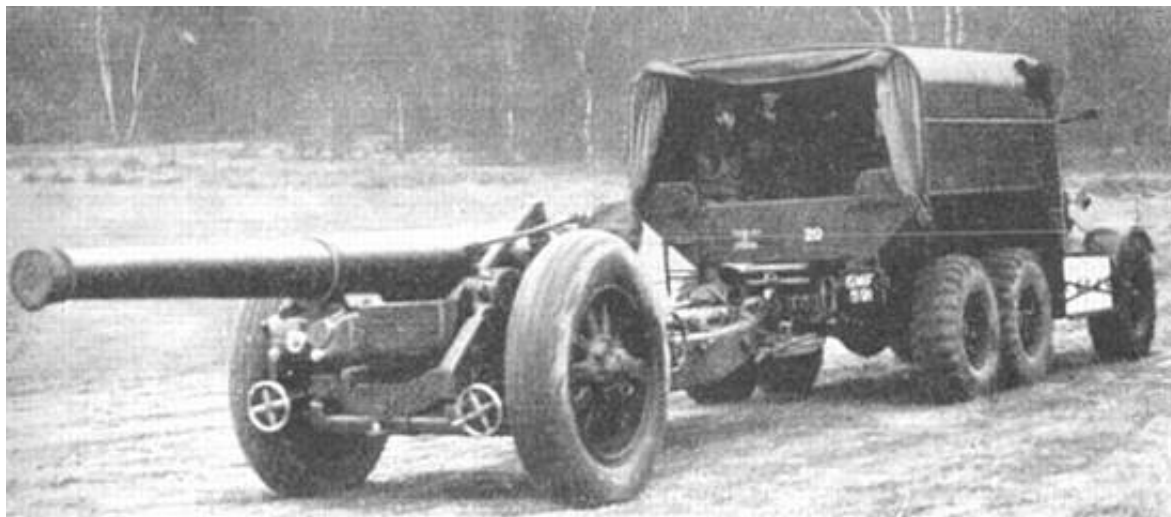
Moving up a 6-inch gun, ca. 1916.

Nr. 10 i en samtidig serie postkort, der blev udgivet til støtte for salget af krigsobligationer; kampagnens

tema *Feed the Guns with War Bonds* er trykt på bagsiden.

Kanontraktoren på billedet ser ud til at være af typen *Little Catapillar*, der blev fremstillet af traktorfabrikken Richard Hornsby & Sons i Grantham [3](#)). Det står mig ikke p.t. klart, hvorvidt typen udvikledes ud over prototypestadiet. Postkortene i serien er dog sædvanligvis tegnet efter samtidige fotografier, så måske prototyperne i givet fald er anvendt i felten.

1939-40

6" kanon Mk 19, med Scammell Pioneer kanontraktor.
Fra Kilde 3.

I 1930'erne påbegyndtes en modernisering og kanonen fik nu monteret gummi hjul.

En del pjecer blev dog først moderniseret efter krigens begyndelse.

BIG GUNS DEMONSTRATE.

WAR OFFICE PHOTOGRAPH B.1628.

Big Gun Demonstration - Et batteri 6" kanoner Mk 19, Frankrig 1939-40.
Fra et samtidigt postkort.

Ekspeditionskorpset i Frankrig rådede over 3 batterier 6" kanoner. Se min artikel *Om den engelske 9,2" haubits 1914-1940* for en omtale af organisationen.

Kilder

1. *British Artillery Weapons & Ammunition 1914-1918* af Ian V. Hogg og L.F. Thurston, Ian Allan Ltd., Surrey 1972, SBN 7110-0381-5.
2. *British & American Artillery of World War 2* af Ian V. Hogg, Arms and Armour Press, London 1978, ISBN 0-85368-242-9.
3. *Taschenbuch der Heere* af Kurt Passow, J.F. Lehman Verlag, München / Berlin, 1939.
4. *History of the Royal Regiment of Artillery - Western Front 1914-18* af Sir Martin Farndale, Royal Artillery Institution, London 1986, ISBN 1-870114-00-0.
5. *History of the Royal Regiment of Artillery - Between the Wars, 1919-39* af B.P. Hughes, Brassey's, London 1992, ISBN 0-08-04098-9.
6. *History of the Royal Regiment of Artillery - The Years of Defeat 1939-41* af Sir Martin Farndale, Royal Artillery Institution, London 1996, ISBN 1-85753-080-2.

Per Finsted

Noter:

- 1) BL - *breech* (= bundstykke) *loading*, betyder direkte oversat *baglader*. I perioden anvendt som betegnelse for en pjece, hvor projektil og ladningspose(r) er adskilt fra hverandre. Modsætningen er QF - *quick firing* - hvor ladningen er placeret i et messinghylster.
- 2) Billedet stammer fra en reklame for Naval & Military Press, gengivet på bagsiden af *Nery, 1914 - The Adventure of the German 4th Cavalry Division on the 31st August and the 1st September* af major A.F. Becke, Naval & Military Press, London 2004, ISBN 1-84574-030-0.
- 3) Fabrikken opfandt larvefodsbælterne i 1905, men ideen vandt trods officiel anerkendelse ikke indpas, hvorfor man solgte patentet til den amerikanske traktorfabrik Holt (senere The Catapillar Company). Ved Første Verdenskrigs begyndelse vandt den amerikanske bæltedrevne Holt 75 h.p. traktor - se min artikel *Om den engelske 8"haubits 1915-1940* - indpas, og som en slags skæbnens ironi måtte man nu importere de traktorer, som i princippet kunne være fremstillet i England.